

ved fremvise det nævnte tilsyneladende store Dverskud under Cet endnu mere vil friste til at tage Midler fra disse Fonds til andre Diemed. Det har imidlertid dog ingen Fare, idet der for Størstedelen af den nævnte Sum allerede er anden bestemt Anvendelse, og det hele virkelige Dverskud, som fremtræder paa nærværende Finantslovsforslag, kun er omtrent 50,000 Rd. Jeg er ganske enig med den høitagtede Minister i, at disse Midler bør holdes særskilt til et bestemt Brug, men netop derfor troer jeg ogsaa, at det vil være rigtigst at slaae dem sammen i een Fond og ikke at fremvise forskjellige enkelte Stiftelser med særlige Formaal, som ikke nær kunne forbruge dem Indtægt, som de have. Navnlige troer jeg, at det, at man har ladet Sorø Academi bestaae for sig med et Forbrug til dets egne Diemed af ikke Halvdelen af dets Indtægter, har været en overordentlig stor Fristelse til at føre andre Udgifter over paa Sammes Konto. Sorø Academies aarlige Indtægter ere for Finantsaaret 1870—71 anslaaede til 271,000 Rd. og dets Udgifter til dets egne Anliggender ifkun til 108,000 Rd., og det er altsaa Sorø Academi, hvilket Størstedelen af det af mig før nævnte Dverskud af de særskilte Fonds skyldes. Ved en Sammenbringning vil der næst ogsaa vindes noget Andet, som er væsentligere, det nemlig, at man da bliver fri for alle løse Projecter til at gjøre noget Særligt ud af Sorø Academi, og for, hvad jeg anseer for en meget stor Fare, at faae lavet et Slags Uhyre af et Halv-Universitet i 10 Miles Afstand fra Kjøbenhavn. Vi have hverken pecuniære eller aandelige Kræfter tilovers for Sligt, men bør netop concentrere, hvad vi have, naar vi skulle have noget Dydigt og Godt ud deraf. — Endelig skal jeg med Hensyn til dette Punkt gjøre en Bemærkning endnu, skjøndt den maa skee kan forekomme enkelte ærede Medlemmer kun at vedrøre et Fremtidsspørgsmaal. Jeg vil fremsette den, fordi den angaaer en Sag, som i Løbet af det sidste halve Aar er bleven dragen frem for den offentlige Opmærksomhed. Staten har meget store Midler til at fremme den høiere Undervisning med; men det gaaer ikke an, at Staten betragter Mandfjønnet som det eneste, der skal nyde

godt af disse Midler. Staten maa tænke paa ogsaa at gjøre Noget for Qvindesjønnet's Udvikling, ikke i Henseende til den lavere og daglige Undervisning, thi den kan meget godt flytte sig selv, men ved høiere Undervisningsanstalter, hvorigjennem Qvinderne kunne faae saadanne Kundskaber og Færdigheder, der kunne sætte dem istand til at blive nyttige Medlemmer af Samfundet udenfor de to eneste Udvæle, som de nu have, nemlig at blive Lærereinder og at blive gifte. Der gaaer paa dette Omraade en Fond af Kræfter tilspilde, som Staten ikke kan være ligegyldig ved. Hvormed der saaledes gaaer tilspilde, vil vistnok Ingen indlade sig paa i dette Dieblit at sige, men vist er det, at det ikke kan være Staten nogen ganske ligegyldig Sag, om der gjøres Noget for den høiere qvindelige Undervisning. Anstalter i denne Retning vilde ligeoverfor en ligegyldig og lunken Opinion have overordentlig vanskeligt ved at komme frem, naar Staten ikke seer sig istand til at yde dem nogen Anstøttelse. Det er mig forøvrigt bekendt, at en tidligere Undervisningsminister idetmindste indirecte har villet understøtte et saadant Forsøg, saa at Tanken derom altsaa ikke ligger saa fjernt. — Jeg skal paany gjøre opmærksom paa, at der saaledes vil være god Anvendelse for de Midler, som nu for Tiden blive tilovers af den høiere Undervisnings Midler, og jeg er sølgelig enig med den høitagtede Minister i, at det er urigtigt at inddrage dem heelt eller deelvis i Statskassen.

Jeg skal endelig vende mig til de af forskjellige ærede Medlemmer stillede Forslag. Jeg vil da først sige, at jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at man bør stemme for det af det ærede 1ste Medlem for 11te Kred's (Nielsen) subsidiairt stillede Forslag fremfor for det af Ministeren under Nr. 3 stillede. — Jeg vil ligeledes stemme for det under Nr. 8 stillede Forslag af det ærede 1ste Medlem for 8de Kred's (Bonne) og tvende Medlemmer fra 6te Kred's (Sehestedt-Smul og Chr. Rasmussen), et Forslag, der gaaer ud paa, at de unge Mænd, der skulle understøttes til at ligge paa Følkehøiskolerne, skulle have denne Understøttelse, før de optages, og ikke først, naar de engang ere der. Det er en given Sag, at